

Enligt sändlista

BILDANDE AV *Sundsjöåsens naturreservat*

Objektnummer	2000686
Län	Västernorrland
Kommun	Sundsvall
Socken	Liden och Indal socknar.
Fastighet	Sunnås 1:63
Markägare	Staten genom Naturvårdsverket.
Förvaltare	Länsstyrelsen
Lägesbeskrivning	Cirka 6,5 km sydost om Liden.
Mittpunkt	x: 1554626 y: 6948023 (Rikets nät)
Areal [hektar]	417,6
Prod skogsmark [ha]	367,0
Natura 2000	SE0710031
Naturtyper [ha]	
	Granskog 200
	Lövblandad barrskog 120
	Triviallövskog 25
	Barrblandskog 20
	Tallskog 2
	Myr 35
	Bergimpediment 10
	Vatten 5,3
	Väg 0,3

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Detta beslut upphäver och ersätter tidigare beslut om inrättande av naturreservat från 1985-06-14, diarienummer 11.1211-1677-85 i enlighet med 7 kap 5 § miljöbalken. Till grund för detta ligger avtal om ekonomisk ersättning samt reviderade gränser, beslut och skötselplan för området.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen i enlighet med 7 kap, 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 och 22 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm (1998:1252), att de föreskrifter samt skötsel- och förvaltningsbestämmelser som framgår av detta beslut skall gälla beträffande naturreservatet.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller från den 12 juni 2008 även om de överklagas.

I enlighet med 2 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken mm, ansvarar länsstyrelsen för förvaltningen av reservatet.

Med stöd av 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken mm beslutar länsstyrelsen att fastställa bifogad skötselplan.

SYFTE

Ändamålet med reservatet är att bevara ett under senare tid relativt opåverkat större sammanhängande skogsområde. Detta syftar till att bevara biologisk mångfald och en värdefull naturmiljö, närmare bestämt en skogsmiljö som bitvis har mycket av de strukturer, såsom döda liggande träd, äldre träd och blandning av trädslag, som är kännetecknande för ett mer naturligt fungerande skogsekosystem.

Syftet skall uppnås genom att låta området i huvudsak utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. I mindre delar av området bör åtgärder för att gynna befintlig och framtida förekomst av lövträd utföras.

De i området ingående Natura 2000-habitaten ska bevaras i gynnsam bevarandestatus.

Syftet är även att, inom ramen för ovannämnda syfte, hålla området tillgängligt för allmänhetens friluftsliv och informera om såväl natur- som kulturmiljövärden.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 uppföra byggnad (till- eller ombyggnad) eller annan anläggning.
- 2 bedriva täkt, anordna upplag, borra, spränga, schakta, gräva, muddra, utfylla, tippa eller på annat sätt skada mark och block.
- 3 dika, dikesrensa eller dämna.
- 4 anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.
- 5 anlägga väg, stig eller spång.

- 6 avverka, fälla eller skada växande eller döda träd, upparbeta vindfallen eller utföra annan skogsvårdsåtgärd.
- 7 sprida kemiska bekämpningsmedel, kalk eller gödselmedel.
- 8 inplantera djur, växter eller andra organismer. Denna föreskrift gäller dock ej utsättning av fisk, utan dylik verksamhet regleras i förordning 1994:1716.
- 9 framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av skjutna älgar och björnar, varvid risken för skador på mark och vegetation ska minimeras.
- 10 upplåta mark för militär övningsverksamhet.
- 11 uppföra jaktorn utan länsstyrelsens tillstånd.

B. Föreskrifter om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla intrång enligt 7 kap 6 § miljöbalken.

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktigas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

- 1 upphuggning och markering av reservatsgränsen.
- 2 uppsättning av informationstavlor.
- 3 anläggning och underhåll av stigar.
- 4 uppförande och underhåll av rastplats/raststuga.
- 5 åtgärder för att gynna förekomst av lövträd, såsom selektiva huggningar, naturvårdsbränning och mekaniskt borttagande av markvegetation.
- 6 skötsel av fåbodmiljö; underhåll av byggnader och röjning av vegetation.
- 7 undersökningar av mark, vatten, vegetation och djurliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar.
- 2 insamla mossor, svampar eller lavar med undantag för plockning av matsvamp för husbehov.
- 3 framföra motordrivet fordon, annat än på befintlig väg för motorfordonstrafik.
- 4 klättra i boträd eller på annat sätt medvetet störa eller skada djurlivet.
- 5 insamla eller föra bort ryggradslösa djur.
- 6 genom grävning eller på annat sätt skada mark och block.
- 7 sätta upp skylt, tavla, affisch eller göra inskrift.
- 8 utföra vetenskapliga undersökningar som innebär markering av provytor eller annan åverkan inom reservatet utan länsstyrelsens tillstånd.
- 9 använda området för idrottsarrangemang utan länsstyrelsens tillstånd.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder för de åtgärder som anges ovan och som specificeras i fastställd skötselplan samt för underhåll av befintlig skogsbilväg i norra delen av området.

Föreskrifterna skall inte heller hindra ägaren till byggnaden vid Nilsbölebodarna att underhålla denna. Vidare hindrar inte föreskrifterna ägaren att frakta underhållsmateriel till byggnaden med så kallad fyrhjuling längs stigen från väster, eller att ta bort träd och hålla marken öppen närmast byggnaden, det vill säga på den tidigare samfälligheten.

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

SKÄLEN FÖR BESLUT

Sammanfattande beskrivning

Reservatet återfinns på Sundsjöåsens topplatå 400-455 möh, och i den mycket branta nordostsluttningen ned mot Indalsälven, till cirka 25 möh. Området utgörs huvudsakligen av skogsmark med inslag myrar och en sjö, Svartjärnen.

Berggrunden utgörs av metagråvacka. På höjdplatån är jordarten sandig-moig morän, medan de ytliga jordarterna i nedre delarna av sluttningen utgörs av älvsediment i form av mjåla. Högsta kustlinjen löper i den branta nordostsluttningen. Mindre delar av den branta nordostsluttningen utgörs av lodytor och block.

Skogen domineras framför allt av flerskiktade granbestånd av varierande ålder (100-200 år) och bördighet. I nordostsluttningen är inslaget av lövträd påtagligt och det är gott om välvuxna aspar, samt här och var gamla, ganska stora vårtbjörkar. På högre nivåer återfinns klenare granskog med inslag av björk. Sälgt är generellt sett sparsamt förekommande. Här och var i området och särskilt uppe på Storbacken växer äldre tallar med väl utvecklade grenverk. Skogen är här gles och lågproduktiv.

Större delarna av området utgörs huvudsakligen av frisk granskog av blåbärstyp, medan den branta nordostsluttningen till stor del utgörs av produktiva marker av ekbräken-ristyp och med tydligt inslag av örter. I den branta sluttningen växer spritt bland annat strutbräken, blåsippa, trolldruva, skuggviol och tolta.

Död ved förekommer generellt sett i för naturskogar måttliga mängder, men fläckvis tämligen rikligt, främst i form av gran- och björklågor. Stående död ved och gamla och grova träd förekommer spritt i området, om än sparsamt.

Hänglavar, främst skägglavar, är ställvis tämligen rikligt förekommande. På 1930-talet hittades kring Svartjärnen ett 50-tal träd med långskägg. Andra arter i området är lunglav, ullticka, rynkskinn, rosenticka, tjäder, tretåig hackspett och lavskrika.

I området finns en före detta fåbodvall, Nilsbölebodarna, som idag till stor del är igenvuxen. Vidare finns rester av några huggarkojor i anslutning till de äldre stigarna i området.

Brandspår i form av kol i marken och kolade stubbar förekommer spritt över stora delar av

området. Delar av området, särskilt nedre delen av den branta sluttningen och området kring fåbodvallen, har avverkats hårt och en mindre del svedjats på 1800-talet. Andra delar har troligen endast berörts av dimensionshuggningar fram till kring 1925. Ungskogen i norr härrör från 1982 och den yngre granskogen i öster, Finnbrännan, kalhöggs på 1950-talet. Sedan första hälften av 1900-talet har således större delen av området ej berörts av skogsbruk.

Området utgör en för regionen ovanligt stor sammanhängande enhet äldre skog. De flerskiktade bestånden med inslag av lövträd på till delar bördiga marker, samt till viss del förekomsten av liggande död ved, ger området en naturskogsliknande prägel.

Natura 2000

Naturreseptatet, förutom före detta samfälligheten vid Nilsbölebodarna samt Indalsälven, är utpekat att ingå i EU:s nätverk Natura 2000 enligt art- och habitatdirektivet. Inom området finns i direktivet ingående naturtyper, se nedan. En särskild bevarandeplan finns för Natura 2000-området.

Framtida verksamheter i anslutning till reservatet som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området, kan kräva tillstånd. Detta regleras dock ej av föreskrifterna för reservatet, utan av annan lagstiftning (miljöbalken 7 kap 28 § m fl).

I naturreseptatet ingår följande arter och naturtyper enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet, areal i ha (*=prioriterad art eller naturtyp):

Sötgräs (*Cinna latifolia*), järpe (*Bonasia bonasia*), orre (*Tetrao tetrix*), tjäder (*Tetrao urogallus*), spillkråka (*Dryocopus martius*) och tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*).

3160	Dystrofa sjöar och småvatten	1 ha
7140	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	29 ha
9010	*Västlig taiga	340 ha
91D0	*Skogbevuxen myr	4 ha

Ärendets beredning

Större delen av området finns omnämnt i den stora urskogsinventeringen från 1978-1983 och ingick då i den högsta naturvärdesklassen.

En överenskommelse upprättades 1985 där markägaren SCA åtog sig att inte avverka i området under de närmaste 15 åren. Samma år inrättades ett naturreseptat för större delen av området, men någon ekonomisk ersättning utgick ej på grund av nämnda överenskommelse. Staten köpte genom Naturvårdsverket SCA:s del 2003 och en mindre del ägd av en privatperson 2004. I samband med detta reviderades gränsen för reservatsområdet.

Området föreslogs av länsstyrelsen för det europeiska nätverket för skyddade områden, Natura 2000, 1995 och godkändes av regeringen samma år. Under 2006 fastställdes en bevarandeplan för Natura 2000-området.

Inga motstående intressen finns redovisade i Sundsvalls kommuns översiktsplan (2005). Av planen framgår att reservatet ingår i riksintressanta områden enligt miljöbalken 3 kap 6 § för naturvården och friluftslivet, samt ligger i ett kommunalt kulturhistoriskt värdefullt område. Reservatsområdet finns som naturvårdsobjekt (81094) i länsstyrelsens naturvårdsregister.

Länsstyrelsen konstaterar att området väl passar in i och signifikant bidrar till uppfyllandet av miljömålet "Levande skogar", liksom i länsstyrelsens och skogsstyrelsens strategi för områdesskydd på skogsmark i länet från december 2005.

Under remissbehandlingen har, i enlighet med Sveriges geologiska undersökningens skrivelse från mars 2005 (01-266/2005), information hämtats från digitalt underlagsmaterial från mineralrättsregistret. Därvid har inga motstående intressen eller andra försvårande omständigheter påträffats.

Remissyttranden har inkommit från Medelpads ornitologiska förening, Skogsstyrelsen Södra Västernorrlands distrikt samt Sundsvalls kommun. Samtliga tillstyrker reservatsbildning och miljökontoret på Sundsvalls kommun framför bland annat funderingar kring målformuleringar och skötselåtgärder.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har tagit hänsyn till de vid remissförfarandet inkomna synpunkterna, genom bearbetning av beslut och skötselplan.

Tidigare överensstämde inte gränser för Natura 2000, reservatsgräns i fält och gräns i äldre reservatsbeslut. Sådana förhållanden riskerar att orsaka förvirring gentemot markägare och i samband med uppföljning av exempelvis gynnsam bevarandestatus för Natura 2000. Länsstyrelsen har därför reviderat nämnda gränser så att de överensstämmer med varandra och på ett naturligt sätt återfinns i terrängen. Därvid har även en utvidgning, med liknande skogstyp som i det äldre reservatet, gjorts i öster.

Det tidigare reservatets föreskrifter har modifierats för att bättre följa det sätt på vilket dylika föreskrifter utformas idag. Detta innebär i praktiken mindre ändringar, jämfört med tidigare lydelse. En skillnad är att det inte längre är möjligt att få tillstånd till att dika eller utföra avverkningar, vilket är följdriktigt då den tidigare markägaren har ersatts och marken lösts in.

Vidare ges möjligheten för reservatsförvaltningen att genomföra biologisk skötsel för att gynna förekomst av lövträd inom en mindre del av området, vilket bedöms naturvårdsbiologiskt motiverat för att vidmakthålla och skapa värden i delar som idag håller lägre naturvärden. Området har tidigare delvis präglats av brand, men på grund av den långa tid som förflutit sedan dylik störning har kvaliteter knutna till småskalig skoglig dynamik utvecklats. Sålunda bedöms fri utveckling under naturliga processer vara det mest ändamålsenliga för en stor del av området.

Natura 2000-områdets bevarandeplan från 2006-01-17 anger att fri utveckling bör gälla för områdets gamla granskogar, myrar och sjö. Länsstyrelsens bedömning är att bevarandeplanen är förenlig med inriktningen i detta beslut och därtill hörande skötselplan,

nämligen att verka för att gynna förekomsten av lövträd i de två mindre områden som avverkats under 1900-talets andra hälft och som håller låga naturvärden idag, samt fri utveckling under naturliga processer för övriga delar av reservatet.

Området har tidigare påverkats av huggningar, men sedan en längre tid tillbaka har få skogsbruksåtgärder eller andra exploateringsföretag genomförts i området. Sålunda har nybildning av skogsbiologiskt viktiga strukturer som äldre träd och död ved tillåtits. Därtill är området förhållandevis stort, vilket är av vikt ur ett långsiktigt bevarandeperspektiv. Dessa förhållanden är ovanliga i dagens av skogsbruk präglade landskap och av grundläggande vikt för att bevara livsformer knutna till områden med mer naturlig skogsdynamik. Naturvärdena i området är följaktligen oförenliga med konventionella skogsbruksmetoder och annan exploatering.

Genom naturreservatsbildning undanröjs exploateringshot och förutsättningarna för bevarande och utvecklande av den skogliga beståndsstrukturen, med därtill hörande element, processer och arter, förbättras.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3:e och 4:e kap miljöbalken. Vidare bedöms skäl föreligga för en ändring av tidigare föreskrifter och skötselplaner för området i enlighet med 7 kap 5 § miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att bevara ovan nämnda naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat, samt att förordna om föreskrifter för området och att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk i området.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill klaga över detta beslut ska skriva till Regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, postadress: Länsstyrelsen, Kultur- och naturavdelningen, 871 86 Härnösand.

Skrivelsen ska ha kommit in inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Pekka Bader 0611-349223, e-post pekka.bader@y.lst.se.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i tidningarna Dagbladet och Sundsvalls Tidning. Den dag kungörelsen varit införd i ortstidning anses berörda ha fått del av beslutet.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har även deltagit Sandra Nilsson, länsjurist, Mats Henriksson, länsarkitekt, Britt Marie Lindström, sektionschef naturvård samt Eva Carron, avdelningschef Kultur- och naturavdelningen.

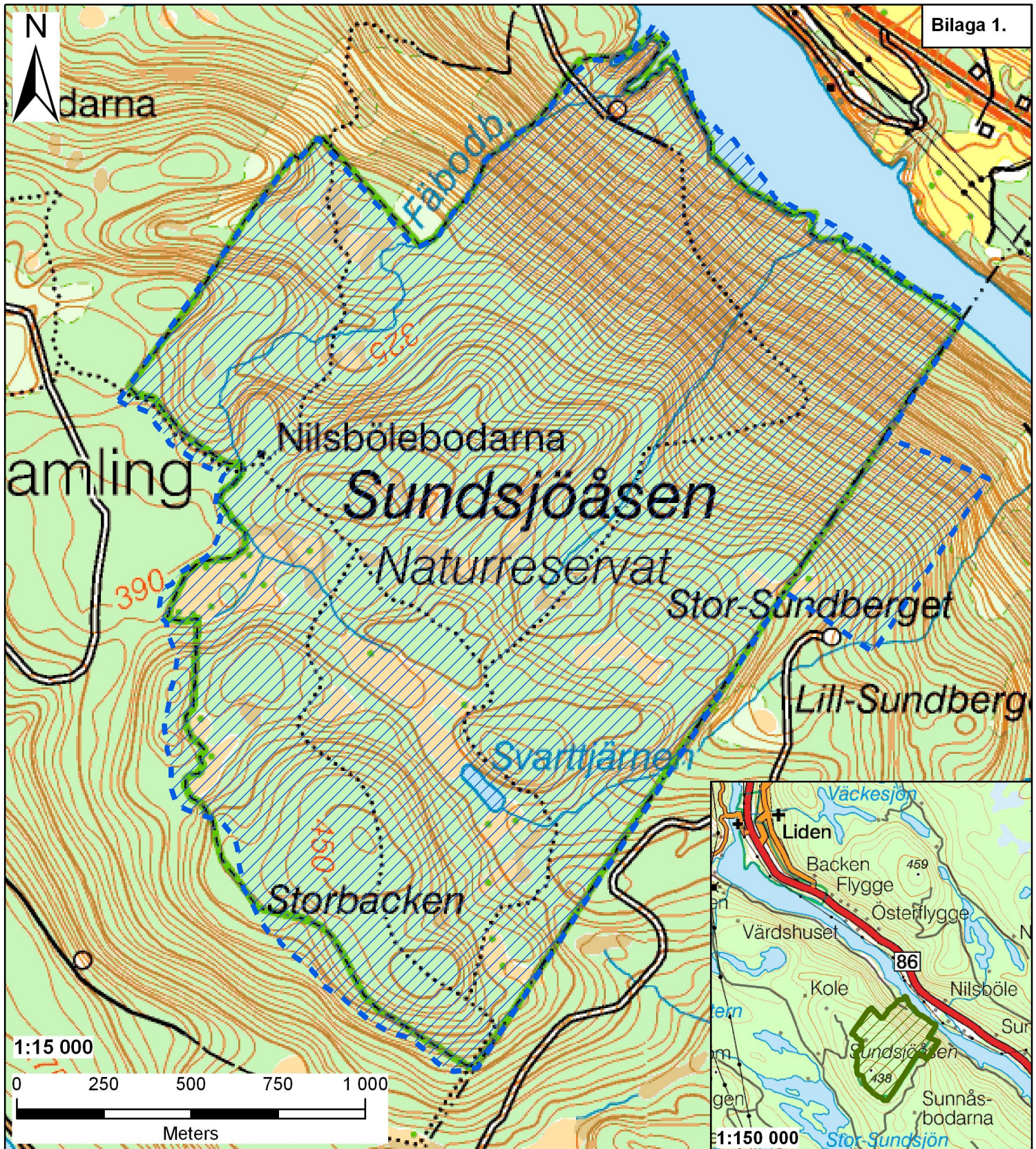
Gerhard Larsson
landshövding

Pekka Bader
naturvårdshandläggare

Bilagor

- 1 Beslutskarta
- 2 Sändlista
- 3 Skötselplan

Länsstyrelsen Västerbotten. © Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188-Y

Sundsjöåsens naturreservat

Beslutskarta 2008-06-10

Länsstyrelsen i Västerbotten län
Dnr 511-14555-02

 reservatsområde

Skötselplan för Sundsjöåsens naturreservat

Denna skötselplan används lämpligast tillsammans med det beslut som utgör grunden för denna skötselplan. I beslutet återfinns viktig information såsom beslutsmening, syfte, föreskrifter och en sammanfattande beskrivning av området.

Historisk markanvändning

I mitten av 1800-talet svedjades ett område nordväst om övernattningsstugan norr om Svarttjärnen, antagligen för att förbättra betet kring intill fåbodvallen Nilsbölebodarna. Kring 1870 har troligen stora delar av nordostslutningen avverkats och i början av 1900-talet var troligen skogen närmast fåbodvallen till stor del avverkad. Det området har sedan återbeskogats delvis genom sådd. Omkring 1910 upphörde fåboddriften vid Nilsbölebodarna.

I övrigt har området präglats av dimensionshuggningar, den senaste runt 1925, samt blädningar under 1930- och 1940-talen. Därefter torde större delen av området ha lämnats utan skogsbruksåtgärder, bortsett från ungsbogen i nordväst från 1982 och den yngre granskogen i öster, Finnbrännan, från 1950-talet. Från det senare området löper en hästkörväg i zick-zack ned mot älven. I samband med avverkningen 1950 verkar en mindre gallring av lövträd ha gjorts längs körvägen. Vid 1982 års avverkning användes någon form av linbana i den branta terrängen.

I reservatets nordligaste del intill Indalsälven fanns tidigare slätterängar som brukades fram till 1930-talet. Älvstranden är numera ej naturlig, då den ligger vid magasinet uppströms Bergforsens kraftverk från 1955. Ovan nämnda slätterängar ligger till stor del under vatten idag.

Kulturmiljövården

På före detta samfälligheten Nilsbölebodarna finns idag bebyggelse lämningar efter en fåbod, bestående av bland annat ett hus, en ladugårdsruin, en husgrund samt lite längre norrut en brunn/källa.

Stigen som löper förbi Nilsbölebodarna och övernattningsstugan norr om Svarttjärnen är en så kallad fåbodstig, som löper mellan de olika byarnas fåbodar. Från Nilsbölebodarna löper även en stig ned till Nybergsslätten, omedelbart utanför reservatet i norr, där en serie husgrunder finns.

Längs fåbodstigen, i södra delen av reservatet, finns även rester av två huggarkojor och ett stall.

Friluftsliv

Området besöks i viss mån av allmänheten. Reservatet syftar till att underlätta detta.

Gränser

Reservatet skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen.

Brand

Om spontan brand uppkommer inom reservatet bör släckning inriktas mot att skydda de två byggnader som finns i området; i första hand byggnaden vid Nilsbölebodarna, men även övernattningsstugan norr om Svartjärnen.

I övrigt bör naturliga avgränsningar och reservatets ytterkanter hävdas gentemot elden, om räddningschefen anser att branden härmed slutligen kan bekämpas. All eventuell brandbekämpning skall ske med så skonsamma metoder som möjligt och med största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

Servitut och samfälligheter

I samband med den lantmäteriförrättning som följde med anledning av att staten löste in reservatsområdet, upphävdes vissa servitut. I och med detta belastas således reservatsområdet ej av exempelvis vedfångst- eller färdsservitut.

Vägar

Skogsbilvägar av skiftande kvalitet ansluter området från alla fyra väderstreck. Tidigare har besökare bland annat letts in längs vägen som löper strax söder om Indalsälven och som går in i reservatet från nordväst.

Länsstyrelsen bedömer att det mest ändamålsenliga är att leda in besökare längs den väg som finns väster om reservatet. Denna väg leder upp på den höjdplatå på vilken bland annat övernattningsstugan norr om Svartjärnen finns. Jämfört med ett par av de övriga vägarna i området, ger den västra en mer bekväm ingång till reservatet för dem som inte gärna forcerar de branta sluttningarna.

Länsstyrelsen har 2004-01-16 i brev uppmanat naturvårdsverket att se över andelstalen i de vägar som finns kring reservatsområdet. Denna uppmaning upprepades ånyo 2007-06-25. Det är angeläget att reservatsförvaltningen sörjer för att dessa andelstal blir ändamålsenligt fördelade, se skötselområde 3 Friluftsliv.

Byggnader

Norr om Svartjärnen finns en övernattningsstuga som ägs av staten, sköts av reservatsförvaltningen och står öppen för allmänheten. Vid Nilsbölebodarna finns ett hus som är privatägd. Se vidare skötselområdena 3 och 4.

Jakt

I samband med att staten förvärvade området slöts ett avtal om nyttjanderätt till all jakt mellan staten och dåvarande markägarna. Detta avtal löper till 2008-06-30 och förlängs med en avtalsperiod (5 jaktår) i sänder, förutsatt att det inte sägs upp.

I avtalet förbinder sig jakträttshavarna att följa de föreskrifter som anges för naturreservatet. Av avtalet och reservatsföreskrifterna framgår att jaktorn ej får uppföras utan länsstyrelsens tillstånd samt att uttransport av älgar och björnar skall göras så att risken för markskador minimeras. Observera att reservatsföreskrifterna ej medger röjning av siktgator, varken nya eller underhåll av gamla gator.

Natura 2000

Naturreservatet, förutom före detta samfälligheten vid Nilsbölebodarna samt Indalsälven, ingår i EU:s nätverk av skyddade områden, Natura 2000. För Natura 2000-området finns en bevarandeplan i vilken det anges vad som krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för utpekade habitat och arter. Målen och åtgärderna i denna skötselplan är utformade för att överensstämma med de mål som finns i bevarandeplanen. Vissa mål i bevarandeplanen har dock ej bedömts relevanta och därför ej införlivats i skötselplanen.

Förvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen utser en praktiskt ansvarig för tillsyn av information samt efterlevnad av reservatsbestämmelser. Uppdraget regleras i avtal.

Indelning i skötselområden

Området har indelats i fyra skötselområden, se skötselplanekarta.

Skötselområde 1

Skogsmark, myrar och sjö för fri utveckling

Hela området, exklusive skötselområde 2 och 4.

Övergripande mål

Att låta dessa delar utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer.

Åtgärder

- Återbesök av provytor.

I "Albertsson, Jan. Skogen på Sundsjöåsen - en inventeringsrapport med tyngdpunkt på skogstillstånd och skogshistorik. 1984:1, biologisk grundutbildning, Umeå universitet." finns en skoglig beskrivning av reservatsområdet. Albertsson upprättade även en fast provyta om 10*30 m i reservatets nordöstra del och detta material förvaras hos länsstyrelsen i Västernorrland. Provytan bör givetvis återbesökas och vid behov märkas om, så att framtida studier kan bedrivas.

- Inventering av långskägg.

Artens status i området är osäker. Fynduppgifter finns från 1934, 1980 och 1984. Resultatet får sedan avgöra i vilken mån arten framgent bör sökas regelbundet och specifikt.

Skötselområde 2

Igenvuxna hyggen

Övergripande mål

Att bibehålla och tillskapa mer lövdominerade bestånd.

Målet är uppfyllt när:

- skötselområdets befintliga och potentiella naturvärden knutna till lövträd har analyserats.
- barrträd har avlägsnats.
Detta under förutsättning att ovan nämnda analys ger att målet är motiverat.

Åtgärder

- Inventering av naturvärden
Detta gäller dels själva förekomsten av lövträd idag, samt vilka naturvärden knutna till lövträd som på sikt skulle kunna gynnas i de två delområdena.
- Plockhuggning av barrträd.
I syfte att upprätthålla dominansen av lövträd över längre tid.
- Avlägsnande av markvegetation
Åtgärden utförs eventuellt och för att underlätta etablering av lövträd. Eventuell markberedning - eller naturvårdsbränning - ska utföras på ett skonsamt sätt. Åtgärden ska föregås av en konsekvensanalys, för att undvika exempelvis markavvattnande effekter.

Val av eventuella metoder för att gynna lövträd, samt tidsintervall för att genomföra dessa, avgörs av vad nämnda inventering och konsekvensanalys ger. För närvarande diskuteras biologisk skötsel av skyddade skogsmiljöer på nationell nivå och givetvis ska reservatsförvaltningen noga beakta de råd och anvisningar som efterhand väntas komma.

Delområde A	Ett hygge från 1982: Här finns idag ett stort inslag av lövträd av ej skattad sammansättning, mest björk.
<i>Skötsel:</i>	Samtliga barrträd, eller en stor del av dessa, bör troligen avlägsnas.
Delområde B	Finnbrännan, ett hygge från 1950-talet: Här växer idag mest gran, men även en del lövträd, mest björk.
<i>Skötsel:</i>	En analys av om det är motiverat med åtgärder för att gynna förekomst av lövträd görs. En tänkbar åtgärd är att avlägsna barrträden.

Skötselområde 3

Friluftsliv

Omfattar hela reservatsområdet.

Övergripande mål

Att området skall vara tillgängligt för allmänheten. Besökarna ska ges vederhäftig naturskogsinformation.

Målet är uppfyllt när:

- aktuell information om reservatet finns på Internet och informationstavlor är uppsatta.
- Övernattningsstuga och stigsystem är i funktionsdugligt skick.

Åtgärder

■ Stuga norr om Svartjärnen

Underhåll av befintlig övernattningsstuga med vedbod och utedass.

■ Vägunderhåll

Reservatsförvaltningen ska säkerställa att den väg som leder till parkeringen väster om reservatet håller tillräcklig kvalitet och bärighet. Om brister finns ska dessa åtgärdas snarast.

■ Andelstal i vägar

Som framgår under rubriken Vägar ovan är det angeläget att se över fördelningen av andelstal i olika vägar kring reservatet. Reservatsförvaltningen ska aktivt verka för att denna fördelning blir ändamålsenlig för såväl staten som övriga andelsinnehavare.

■ Vägvisning

Ny skylt behövs längs vägen som löper sydost-nordväst längs Stor-Sundsjön. I övrigt bör förvaltningen säkerställa att det inte finns kvar äldre skyltning exempelvis i Åsen, från den tid besökare leddes in på vägen som löper in ett stycke i reservatet från nordväst.

Vägvisning från väg 320 vid vägskälet i byn Sodalen bör samordnas med naturreservatet Övre Sulån.

■ Parkeringsplats

Föreslagen p-plats finns idag, men behöver liksom anslutningsvägen rustas upp. Beskrivning av vägförhållanden finns under "Vägar" ovan.

■ Information på hemsida

Länsstyrelsens hemsida www.y.lst.se.

■ Informationstavlor

Förutom sedvanlig naturvärdesinformation, bör information om Nilsbölebodarna och dess kulturhistoria, samt om stigarna mellan bodarna sydväst om Indalsälven, finnas.

■ Stigslinga

Hela stigsystemet bör underhållas. Förutom slingan som går runt Svartjärnen och upp på Storbacken, gäller det även de två stigar som löper ned i nordslutningen, från Nilsbölebodarna och övernattningsstugan norr om Svartjärnen. Den senare är en hästkörväg från 1950-talet. I dagsläget är stigarna delvis svåra att följa och flera av riktningsskiltarna är trasiga. En bro kan behöva anläggas över bäcken väster om Nilsbölebodarna.

Inga sopbehållare sätts upp, utan besökare anmodas ta med sig sitt avfall hem igen.

Skötselområde 4

Den före detta samfällda fäbodplatsen Nilsbölebodarna

Övergripande mål

Att hålla vallen öppen och fri från träd och buskar.

Målet är uppfyllt när:

■ Marken hålls öppen.

■ Byggnaderna är i gott skick och kulturlämningar framröjda.

Åtgärder

- **Bänkbord**
Placering och utformning ska ske i samråd med ägaren till byggnaden på fäboden.
- **Slätter**
Förekomster av eventuella ängsarter är ej kända. Området bör således inventeras innan eventuell slätter i syfte att gynna ängsarter genomförs.
- **Underhåll av byggnad**
I den händelse byggnaden förfaller bör den kunna avlägsnas av reservatsförvaltningen. Ansvaret för byggnaden ligger främst på ägaren, men även reservatsförvaltningen bör eventuellt kunna bidra i underhållet.
- **Röjning av buskar och träd**

Ett avtal bör upprättas med ägaren till byggnaden för att komma överens om vad som bör ske i det fall byggnaden i framtiden förfaller, samt på vilket sätt samfälligheten bör hållas öppen och befintlig byggnad underhållas. Observera att ägaren till byggnaden enligt reservatsbeslutet har rätt att hålla marken öppen på den tidigare samfälligheten, samt att använda så kallad fyrhjuling för att frakta underhållsmateriel till byggnaden längs stigen från väster.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Prio	Åtgärd	Skötsel- omr	Start	Intervall	Finansiering
1	Vägunderhåll	3	2008	löpande	reservatsanslag
1	Andelstal i vägar	3	2008	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Vägvisning	3	2008	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Parkeringsplats	3	2008	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Stuga norr om Svartjärnen	3		löpande	reservatsanslag
2	Stigslinga	3	2008	löpande	reservatsanslag
2	Plockhuggning av barrträd.	2		efter inventering	reservatsanslag
2	Inventering av naturvärden	2	2008	engångsåtgärd	reservatsanslag
2	Återbesök av provytor.	1	2009	engångsåtgärd	reservatsanslag
2	Informationstavlor	3	2008	engångsåtgärd	reservatsanslag
2	Information på hemsida	3	2008	engångsåtgärd	reservatsanslag
2	Inventering av långskägg.	1	2009	engångsåtgärd	reservatsanslag
3	Röjning av buskar och träd	4	2009	årligen	reservatsanslag
3	Avlägsnande av markvegetation	2		efter inventering	reservatsanslag
3	Bänkbord	4	2009	engångsåtgärd	reservatsanslag
3	Slätter	4	2009	efter inventering	reservatsanslag
3	Underhåll av byggnad	4		vid förändring	

Uppföljning

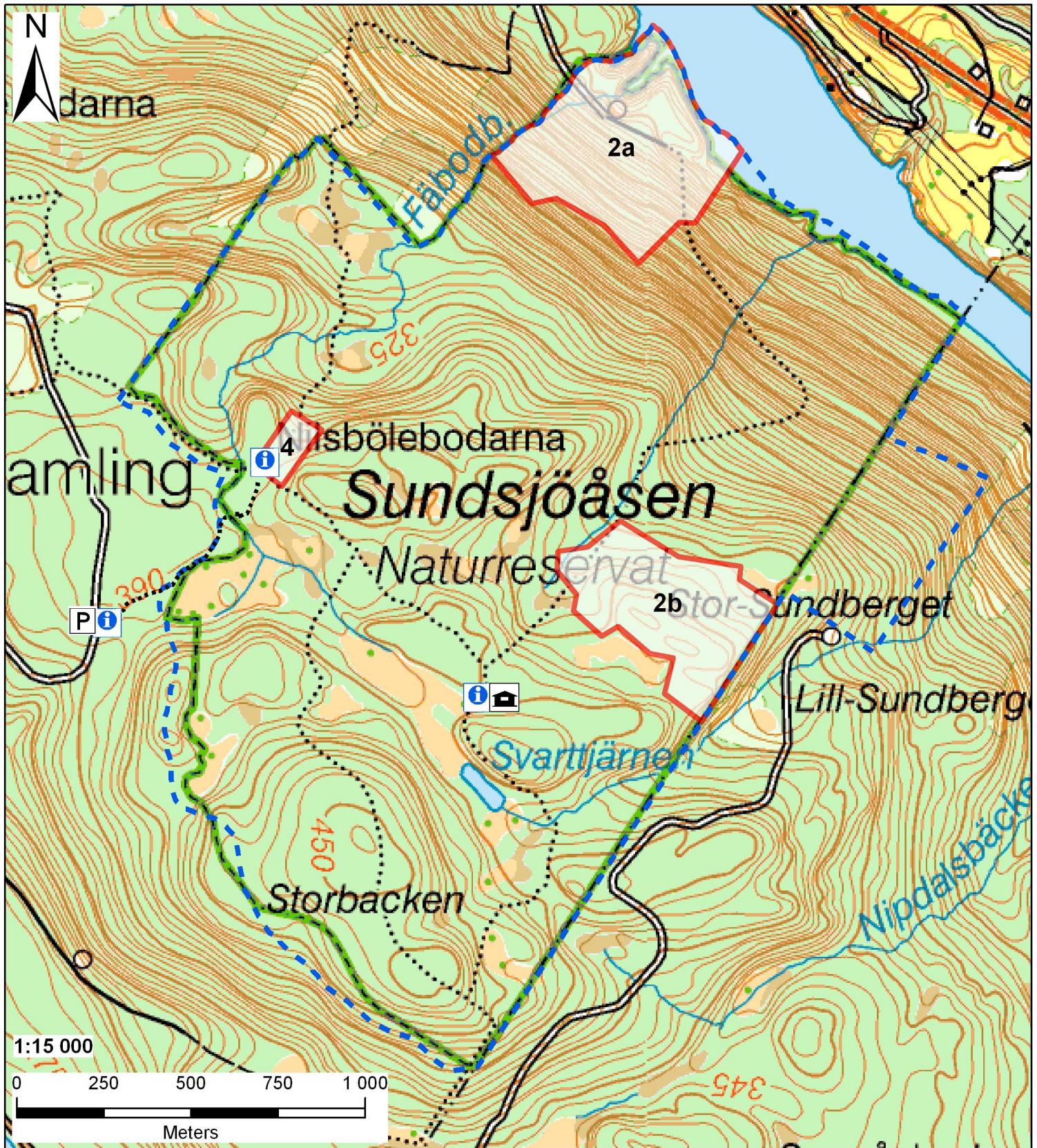
Uppföljning av reservatets syfte och gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter är en prioriterad uppgift för reservatsförvaltningen, förutom de åtgärder som anges ovan. Provytor/-punkter bör läggas ut inom skötselområde 2 innan eventuella åtgärder vidtas och förutom skattningar av lövträdsförekomst bör dessa fotograferas. Inventeringar av organismer som normalt förekommer i granskogsmiljö och organismer knutna till lövträd bör genomföras med ca 10 års mellanrum.

Notera studien och beskrivningen av skogstillståndet som nämns under Åtgärder för skötselområde 1.

För Natura 2000-området, se den bevarandeplan som har upprättats.

Sammanfattning av uppföljning

Skötsel- omr	Kvalitetsmål	Intervall
2	barrträd har avlägsnats.	
2	skötselområdets befintliga och potentiella naturvärden knutna till lövträd har analyserats.	
3	Övernattningsstuga och stigsystem är i funktionsdugligt skick.	
3	aktuell information om reservatet finns på Internet och informationstavlor är uppsatta.	löpande tillsyn
4	Byggnaderna är i gott skick och kulturlämningar framröjda.	löpande tillsyn
4	Marken hålls öppen.	löpande tillsyn

Länsstyrelsen Västernorrland. © Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188-Y

Sundsjöåsens naturreservat

Skötselplanekarta 2008-06-10

Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Dnr 511-14555-02

- reservatsområde
- informationsskylt
- parkering
- övernattingsstuga

Skötselområden

- 2a
- 2b
- 4